

שילוב אורקיד במערכת ניטור הפרסומים הארצית

דרור ברגר, מחב"א / מלמ"ד

Israeli ORCID consortium seminar – First year and beyond
אוניברסיטת תל אביב, מרץ 2019

רקע כללי - פרויקט CRIS

CRIS = Current Research Information System

- מקור היוזמה: אי שביעות רצון מהמידע הניהולי במרכיב הפרסומים של מודל תקצוב ות"ת
- ור"ה פונה לות"ת להקים מערכת ארצית לניטור פרסומים אקדמיים
- מוקם צוות היגוי למהלך רב מוסדי המשותף ל- ור"ה ול-ות"ת: אהוד אור, פרופ' גדי רבינוביץ, פרופ' אורון שגריר, ארי סטון

דרישות והסכמות

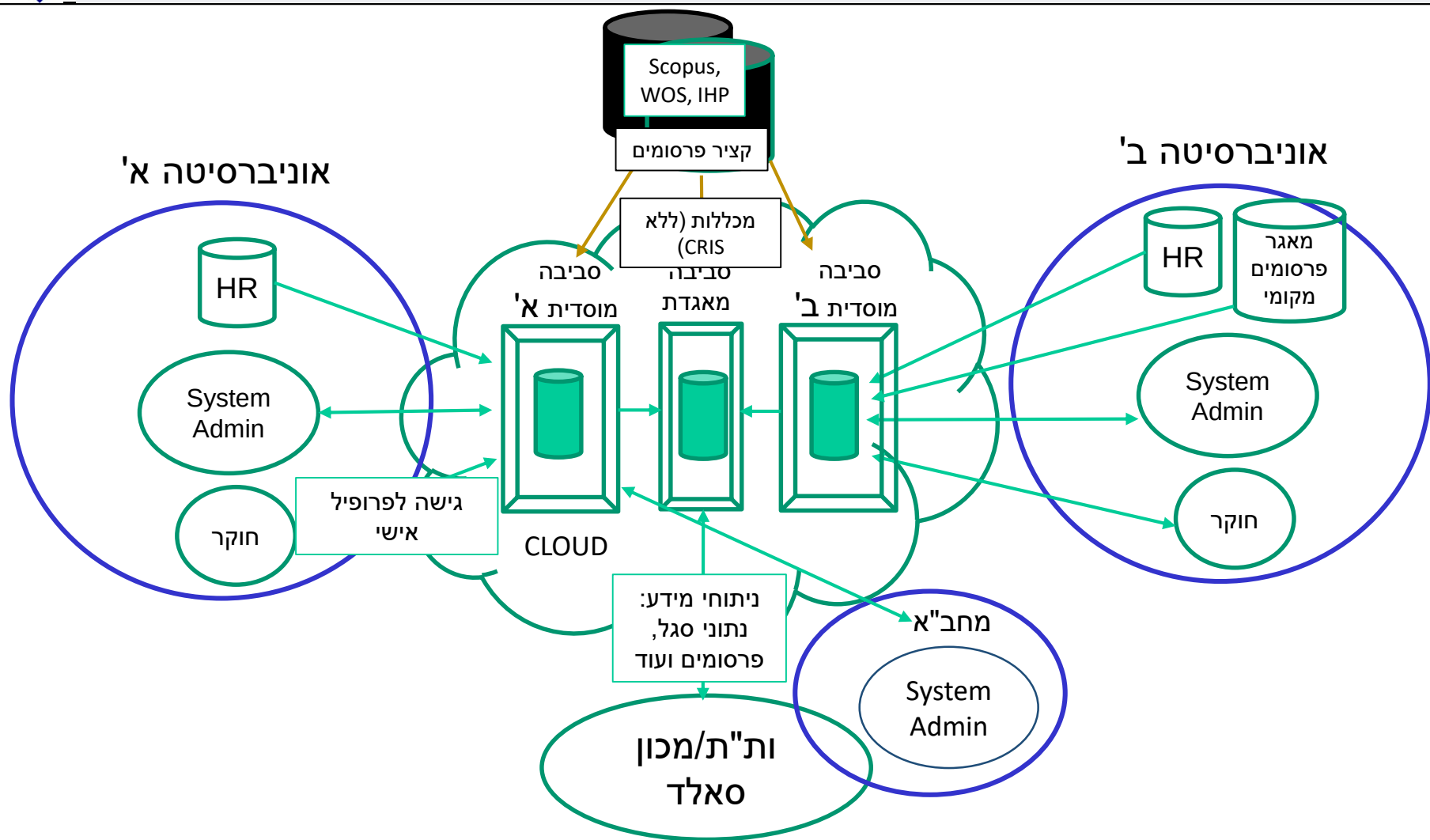
- הישענות על תוכנה זהה בכל המוסדות
- מענה לפרסומים בעברית וספרים (*)
- שיוך הפרסומים למבנה הארגוני בכל מוסד (*)
- אפשרות המוסדות לנטר בהשוואה ארצית (*)

שיוך וסיווג מדויק של תוצרי המחקר

יש לשייך את כלל תוצרי המחקר באופן מדויק ככל האפשר אל:

- החוקרים הנכונים
- המוסדות בהם התבצע המחקר (נכון לזמן הביצוע)
- הסיווג הארגוני הפנים-מוסדי
- יחידות נושאיות מבוקרות

יעדי הסביבה המרכזית

הסביבה המרכזית תשמש לשלושה ייעודים:

- ריכוז מידע לצורך תקצוב מרכיב המאמרים של ות"ת – פתוח לות"ת ולהנהלות המוסדות.
- השוואות-Benchmarking לפי תחומים (ארגוניים ואקדמיים לפי כתבי העת) – פתוח לדרגי הניהול האוניברסיטאיים ולות"ת.
- חשיפה של כלל תוצרי המחקר מכל המוסדות – החלק הזה יהיה פתוח "לכל העולם".

רקע – פרויקט CRIS

- מינוי מחב"א לניהול המכרז והפרויקט ברמת התיאום המקצועי והטכני בין המוסדות
- רבעון ראשון 2018 - שלב א' (PQ/RFI)
- רבעון ראשון 2019 - שלב ב' (RFP)
- הטמעת המוצר במוסדות צפויה להיות החל משנת הלימודים תש"פ

ORCiD in CRIS

- האתגר – רוב מערכות ה CRIS קוצרות באופן אוטומטי תוצרי מחקר ממאגרים כגון WoS ו Scopus, וכך ניתנת עדיפות להכללת תחומי STEM המפורסמים באנגלית.
- בין החומרים המיוצגים בחסר בקצירות המידע האוטומטיות:
 - מאמרים בעברית וערבית
 - סיכומי כנסים
 - ספרים
 - תזות ועבודות דוקטורט (כמחברים וכמנחים)
 - משאבי למידה

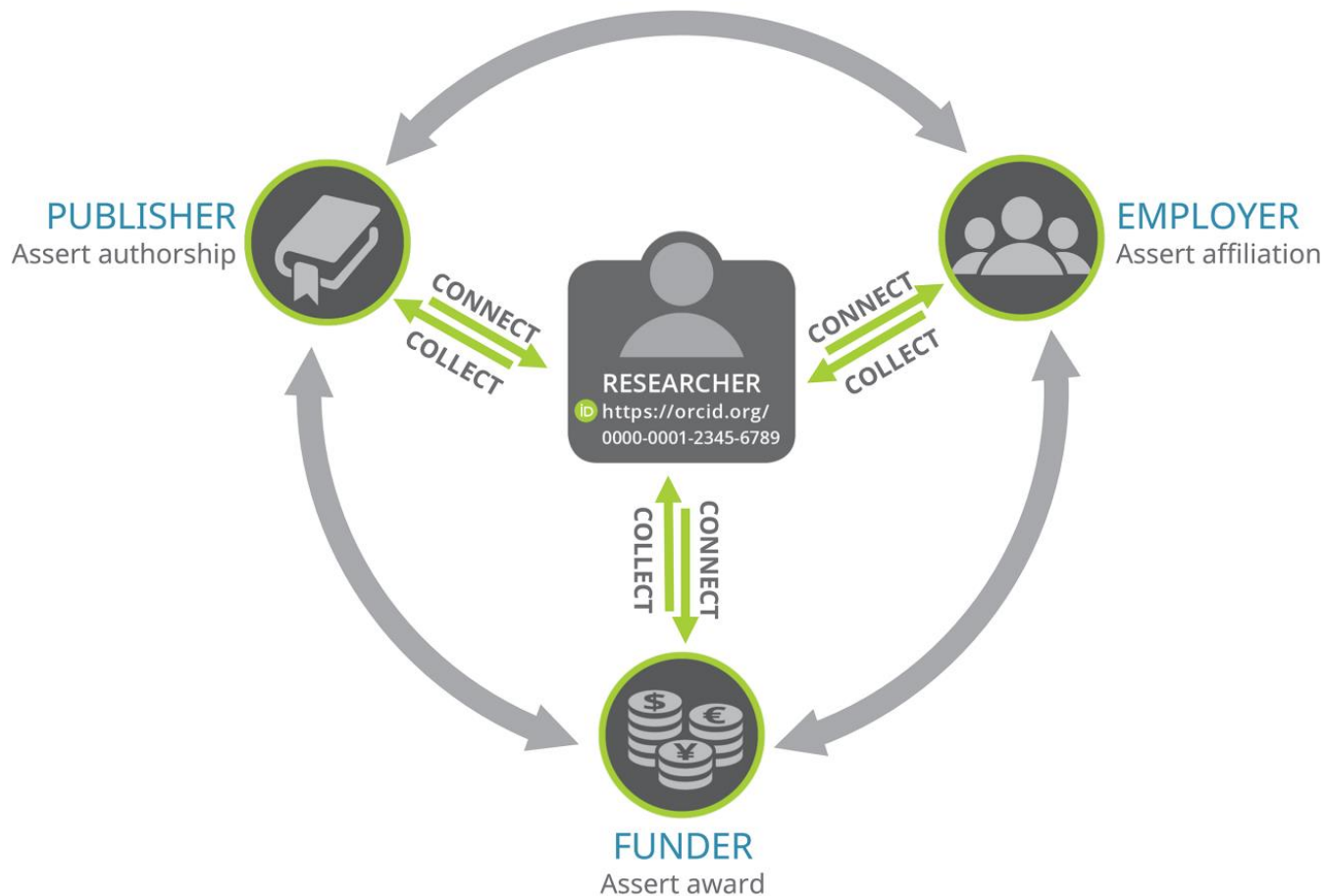
ORCiD in CRIS

- הפתרון – שימוש במזהה אורקיד
- התרומה והקשרים ההדדיים בין מערכות ה CRIS לבין האורקיד הם מהותיים ביותר. מזהה האורקיד משמש כמפתח אשר מאפשר ניהול מחקר בצורה קלה ופשוטה באמצעות יצירת קישורים חד-ערכיים בין מערכות.
- כל גורם מרכזי בעולם המחקר: האוניברסיטאות, המו"לים וקרנות המחקר אוספות את אותם מזהים חד-ערכיים ושומרות אותם במערכות המידע שלהם, על מנת שניתן יהיה לקשר בין כולם.

ORCiD במערכות עולם המחקר

INTEROPERABILITY ENTER ONCE
REUSE OFTEN

מקרה דוגמא - דנמרק

- בכל מערכת CRIS היה מזהה מקומי לחוקר
- הייתה להם בעיה ליצור מערכת אמינה לאיסוף וניתוח המחקר ברמה הארצית, כיוון שהייתה חסרה דרך אמינה לזיהוי החוקרים בין המוסדות.
- לאחר שילוב אורקיד, הם מצליחים לנתח את עבודת המחקר הנעשת במדינה גם לאורך הקריירה של החוקרים, תוך שינוי מוסדי, שינוי שמות וכדומה.

מקרה דוגמא - קטלוגיה

- בעת הקמת פורטל המחקר הארצי, הוחלט על מזהה אורקיד כמזהה הראשי לכלל החוקרים.
- חוקרים שאין להם אורקיד לא נכללים בפורטל.
- בוצע מאמץ כללי להזנת המזהה בכל מערכות ה CRIS ובכל הקטלוגים הספרייתיים.

ORCiD in the CRIS RFP

- שימוש באורקיד לזיהוי חד ערכי של החוקר במסד הנתונים של המערכת, ובעת תקשורת עם מערכות משיקות.
- שימוש באורקיד לזיהוי חד ערכי של המידע הקשור לחוקר כגון תוצרי המחקר, מענקי מחקר, שיוך אקדמי וכו'.
- דרישת חובה ממשתפי מכרז ה CRIS לסינכרון מלא עם אורקיד: קריאת מידע על תוצרי מחקר מהרשומה, וכתיבה לאורקיד של תוצרי מחקר ושל שיוך מוסדי (Employment affiliation).

היערכות במוסדות למערכת ה CRIS

- עידוד החוקרים להרשם לאורקיד
- בניית ממשקים לקבלת הרשאה מוסדית לקריאה וכתובת מידע מול חשבון האורקיד
- איסוף מספרי האורקיד של החוקרים
- הזנה למאגרי מידע מקומיים

עידוד החוקרים להרשם לאורקיד

- עידוד החוקרים להרשם תוך הדגשת יתרונות האורקיד לחוקר ולמוסד.
- שימוש בכל ערוצי התקשורת הזמינים:
 - רשימות תפוצה
 - הדרכות לתלמידי מחקר וחברי סגל
- תמיכה בחוקרים (מבוצעת ברוב העולם על-ידי הספריות האקדמיות):
 - רישום לאורקיד וקישור למערכות המוסדיות
 - העשרת רשומת האורקיד במידע ממאגרים כגון WoS ו Scopus
 - הדרכה לגבי טעינה ידנית של מידע בפורמט BibTex, לדוגמא – מ Google Scholar

בניית ממשקים לקבלת הרשאה מוסדית

- המטרה הראשונה והראשית של הממשק היא לקבל את אישורו של החוקר לקרוא ו/או לכתוב מידע מרשומות האורקיד שלו
- ההרשאות באורקיד:
 - מוענקות ברמה גרנולרית, וניתן למנוע מהמוסד גישה לפריט מידע ספציפי באמצעות הגדרת ההרשאות
 - ניתנות לשינוי והסרה בכל זמן נתון, בצורה קלה ופשוטה
- דוגמא לנתונים הנכתבים לאורקיד על-ידי המוסדות:
 - שיוך מוסדי (מוסד, שיוך פנים-ארגוני, תפקיד, תאריך תחילה)
 - מילות מפתח לתחומי המחקר
- דוגמא לנתונים הנקראים מרשומת האורקיד:
 - מספר האורקיד של החוקר
 - פרסומים

איסוף מספרי האורקיד של החוקרים

- ההמלצה היא שמזהה ה ORCID יישמר במערכות כוח האדם של הארגון, בצמוד לשאר הפרטים האישיים והמזהים של החוקר.
- היתרונות בכך הם:
 - מערכות אלו, מתוקף רגישותן, מותאמות לשמירה קפדנית על אבטחת מידע ופרטיות.
 - למערכות אלו ממשקים קיימים ויעילים עם מערכות פנים ארגוניות ועם מערכות חיצוניות כגון חברות ניהול שכר (מלמ, חילן).
- שמירת המידע במערכת כוח האדם תקל על ייצוא המידע של מזהי האורקיד למערכות ה CRIS, שם יוכל לשמש מספר זה כמזהה המוביל לחוקר.

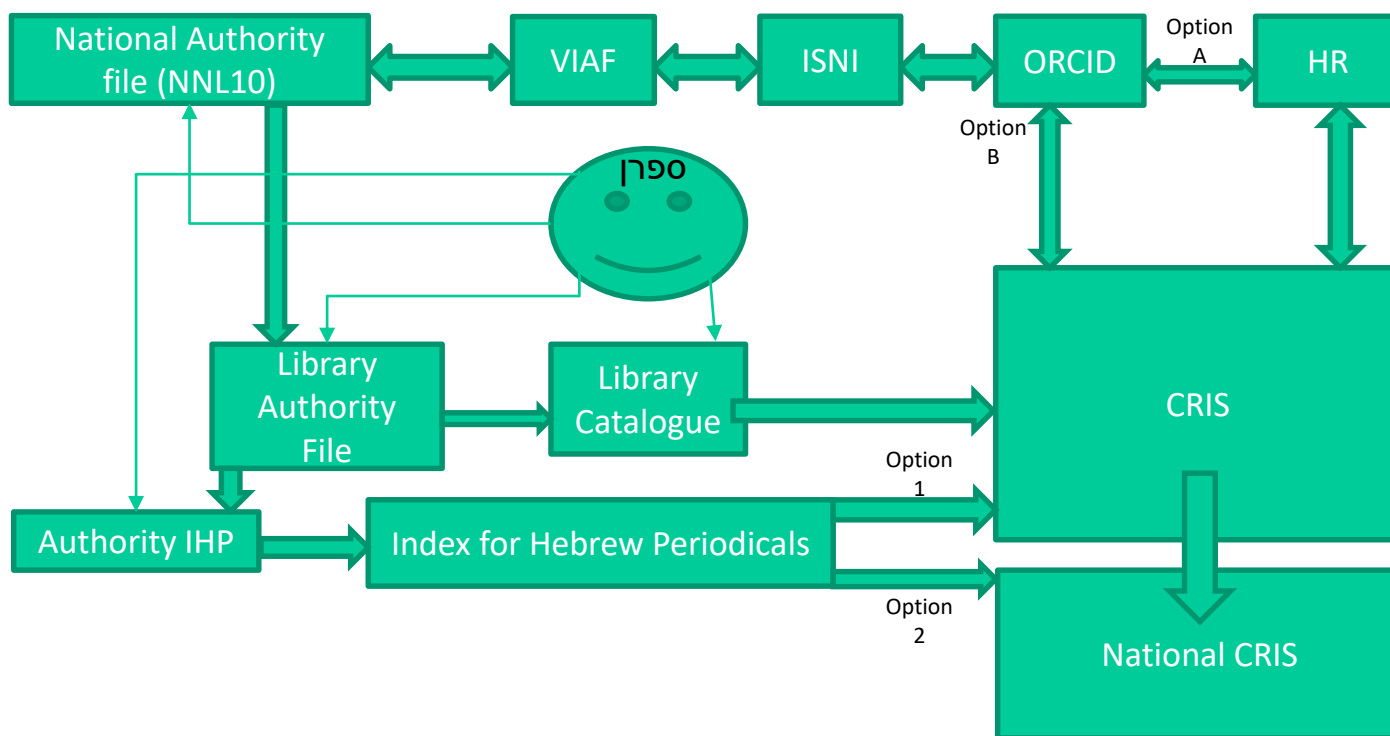
הזנה למאגרי מידע מקומיים

הזנת מזהה אורקיד למערכות הנמצאות בשליטת
המוסדות והספרייה הלאומית, לשם זיהוי ושיוך
תוצרי מחקר נוספים כגון:

- מפתח חיפה למאמרים בעברית
- קטלוג הזהויות הלאומי ← הקטלוגים של הספריות
האקדמאיות
- מאגרים משפטיים ישראלים

מידע מקושר בין מערכות משיקות

תודה על ההקשבה!